

ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМОК ДІЯЛЬНОСТІ КРАЇНИ

***Кулішова Н.С., Хоменко О.М., студенти*,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка***

Продовольча безпека - гарантування державою безперешкодного економічного доступу людини до продуктів харчування з метою підтримання її звичайної життєвої діяльності [1].

Вперше термін «продовольча безпека» був застосований у 1974 році на Всесвітній конференції з проблем продовольства у Римі, організованою ФАО після різкого зростання зерна. За підсумками зустрічі була прийнята Римська декларація з всесвітньої продовольчої безпеки [1].

До головних проблем продовольчої безпеки України необхідно віднести: знищення і практично повне зникнення національного сільськогосподарського виробника, низька якість продукції, що випускається, як наслідок відмова обов'язкової сертифікації продуктів харчування, відсутність контролю з боку держави за виконанням технічних умов і складу продовольства, що виготовляється [2].

Продовольча безпека визначається на різних рівнях: світовому, регіональному, національному, місцевому та на рівні домашніх господарств.

Світова продовольча безпека передбачає те, що увесь світ повинен виробляти достатню кількість продовольства для задоволення зростаючих потреб.

Продовольча безпека на національному та регіональному рівнях включає здатність країн, домашніх господарств отримати необхідні товари.

Забезпечення продовольчої безпеки на рівні домашніх господарств пов'язано з доходами на душу населення. Низький рівень доходів населення призводить до того, що коливання цін безпосередньо позначаються на продовольчому становищі найбільш вразливих верств не лише в місті, але і в сільській місцевості.

* Науковий керівник – Резницька Т.О., асистент

Законом України «Про продовольчу безпеку України» від 22 грудня 2011 року стаття 3, визначено, що об'єктами продовольчої безпеки є :

- людина ;
- домогосподарство;
- адміністративно-територіальна одиниця;
- Україна .

Згідно цього ж закону суб'єктами забезпечення продовольчої безпеки є (згідно ст.3):

- Президент України;
- Верховна Рада України;
- Кабінет Міністрів України;
- Рада національної безпеки і оборони України;
- міністерства та інші центральні органи виконавчої влади;
- місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування;
- громадяни України;
- об'єднання громадян.

Відповідно до ст.11 ЗУ «Про продовольчу безпеку України» від 22 грудня 2011 року, оцінка стану продовольчої безпеки здійснюється на основі системи таких індикаторів:

1) рівень споживання населенням харчових продуктів, що визначається фактичним споживанням окремих видів харчових продуктів у розрахунку на душу населення, добовою енергетичною цінністю раціону людини, його збалансованістю за вмістом білків, жирів, вуглеводів, вітамінів, макро- та мікроелементів;

2) економічна доступність харчових продуктів, що визначається вартістю продовольчого кошика у відношенні до рівня середньомісячної реальної заробітної плати та/або часткою сукупних витрат на харчування у загальному обсязі сукупних витрат домогосподарств;

3) фізична доступність харчових продуктів, що визначається структурою джерел реалізації харчових продуктів на ринку, наявністю мережі роздрібної торгівлі у розрахунку на 10 тисяч осіб, чисельністю торговельних місць на продовольчих ринках у розрахунку на 10 тисяч осіб, станом розвитку оптової торгівлі продовольчими товарами, наявністю та асортиментом основних видів харчових продуктів у роздрібній торговельній мережі та на ринках на відповідній території;

4) стійкість продовольчого ринку, що визначається рівнем роздрібних і закупівельних цін на сільськогосподарську продукцію з урахуванням нормативної рентабельності її виробництва;

5) ступінь незалежності продовольчого ринку, що визначається часткою імпортованих харчових продуктів у загальній структурі їх реалізації, рівнем самозабезпеченості основними видами продовольства, обсягом державних запасів продовольства та балансом зовнішньої торгівлі продовольчими товарами;

6) безпечність і якість харчових продуктів, що визначається станом харчових продуктів, що є результатом діяльності з їх виробництва та обігу, яка здійснюється з дотриманням вимог, встановлених санітарними заходами та/або технічними регламентами, і забезпечує впевненість у тому, що харчові продукти не завдають шкоди здоров'ю людини, якщо вони спожиті за призначенням, а також ступенем досконалості властивостей та характерних рис харчових продуктів, які здатні задовольнити потреби та побажання споживачів;

7) рівень розвитку аграрного сектору, що визначається за допомогою оцінки обсягу виробництва окремих видів продовольства, урожайності основних сільськогосподарських культур, продуктивності худоби і птиці, частки господарств населення у виробництві окремих видів сільськогосподарської продукції, рентабельності виробництва основних видів продовольства; фінансових результатів підприємств сільського та рибного господарства, харчової промисловості і з перероблення сільськогосподарських продуктів, а також обсягу інвестицій в аграрний сектор, у тому числі іноземних, рівня державної підтримки аграрних товаровиробників;

8) природно-ресурсний потенціал і ефективність його використання, що визначаються за показниками родючості земель сільськогосподарського призначення, у тому числі в розрізі окремих територій, частки деградованих земель у загальній їх структурі та рівнем розораності земель.

Для оцінки стану продовольчої безпеки необхідно враховувати такі чинники:

- масштаби імпорту;
- обсяги продовольчих запасів;
- рівень розвитку та стійкості сільськогосподарського виробництва;
- виробничий потенціал сільського господарства;
- якість аграрної продукції;

- доходи і якість харчування населення;
- ступінь забезпеченості вітчизняним продовольством;
- відповідність вимог продовольчої безпеки законодавству,
- відповідність напрямам аграрної політики держави;
- загрозу продовольчу безпеку.

Саме забезпечення продовольчої безпеки є пріоритетним напрямком державної політики, адже вона охоплює широке коло економічних, соціальних і екологічних чинників.

Нині забезпеченість населення продовольством сприймається як фундаментальний чинник і основний критерій рівня соціального життя, державної стабільності та життєздатності економічної структури, економіки вцілому.

Вважаємо, що нині вирішити проблемні питання пов'язані з продовольчою безпекою в нашій країні неможливо без вдосконалення законодавчої бази, застосування новітніх технологій, розвитку різних форм ведення господарства, створення ефективної системи підготовки кадрів.

Література.

1. Продовольственная безопасность государства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bestreferat.ru/referat-157290.html>;
2. Проблемы продовольственной безопасности Украины [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.odnako.org/blogs/show_17278/.
3. Закон України « Про продовольчу безпеку України» від 22 грудня 2011 року № 8370-1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>.

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО РИНКУ ПРОДОВОЛЬСТВА

***Левкіна Р.В., к.е.н., доцент, Анацький А.В., магістрант,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка***

Прагнення України до світової інтеграції зумовлює необхідність вирішення низки завдань, що стоять перед урядом країни в різних галузях економіки, в тому числі перед аграрним сектором. Досвід інших країн свідчить про переваги зовнішньоекономічної діяльності